

Protocol fysiek ingrijpen naar leerlingen en omgaan met escalaties.

Inleiding

Op het TCV en MCIJ doen wij er alles aan om leerlingen en personeel zich veilig te laten voelen. Wij handelen zo veel mogelijk preventief en de-escalerend. School kan echter niet altijd voorkomen dat in uitzonderlijke conflictsituaties uit een oogpunt van veiligheid fysiek ingrijpen noodzakelijk is.

Fysiek ingrijpen is nooit een middel op zich. Er zijn altijd stappen aan voorafgegaan er zullen altijd acties op volgen om soortgelijke situaties in de toekomst te voorkomen.

Begrippen

Fysiek ingrijpen: het vastpakken en -houden van een leerling en wanneer nodig het weggeleiden van een leerling uit een situatie met behulp van vasthouden.

Proportioneel: het vastpakken en -houden van leerling op een manier die past bij het gedrag van de leerling, die past bij het doel dat beoogd wordt met de ingreep en die nooit langer duurt dan noodzakelijk is.

Agressie en geweld: scheldpartijen, bedreigingen, vernederingen, pesten, slaan, schoppen, spugen en overrompeld worden. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen fysiek, psychisch en verbaal geweld.

Onveilige situatie: Die situatie waarbij agressie en geweld aan de orde is of die door het laten bestaan van de situatie vrijwel zeker zal leiden tot agressie en geweld of gevoelens van acute onveiligheid bij anderen.

1. Fysiek ingrijpen is een uiterst middel. Alle andere pedagogische hulpmiddelen hebben onvoldoende geholpen en er is een onveilige situatie of deze dreigt te ontstaan. Er zijn altijd stappen aan voorafgegaan en er zullen altijd acties op volgen om soortgelijke situaties in de toekomst te voorkomen.

Hoewel fysiek ingrijpen een machtsmiddel is, blijft de ingreep er op gericht om de veilige situatie te herstellen.

2. De afhandeling van het conflict is erg belangrijk. De leerling zelf, maar ook de leerlingen die bij het conflict betrokken raken, moeten weten dat fysiek ingrijpen nooit "normaal" is.

3. Ieder personeelslid van de school moet vanuit een professionele houding kunnen handelen.

Fysiek ingrijpen kan alleen als een personeelslid emotioneel niet te zeer bij het conflict betrokken is of dreigt te raken. Als hij/zij dit niet kan, dan zal een ander personeelslid ingeschakeld worden. Dit moet tijdig gebeuren, het kan fysiek ingrijpen voorkomen.

4. Daar waar fysiek ingrijpen noodzakelijk is, wordt zo veel mogelijk een tweede personeelslid gevraagd om bij te springen.

Dit heeft meerdere redenen:

- een tweede personeelslid kan de-escalerend werken.
- de personeelsleden kunnen van elkaar zien of de emotionele betrokkenheid niet te groot wordt.

- met twee personeelsleden is de kans op een worstelpartij waarbij leerling en/of personeelslid elkaar letsel aanbrengen minder groot.

5. Fysiek ingrijpen gebeurt proportioneel en stopt zodra de onveilige situatie is opgeheven.

Tijdens en na een fysieke ingreep blijft herstellen van contact belangrijk. Personeelsleden zullen duidelijk aangeven wat er verwacht wordt van de leerling en wanneer de fysieke ingreep niet meer nodig is. Het is belangrijk om te blijven praten met de leerling. Het is belangrijk om contact met de leerling te blijven houden en dit is een hulpmiddel om zelf rustig te blijven.

Als richtlijn voor fysiek ingrijpen wordt onderstaand schema gehanteerd:

	Leerling is wel aanspreekbaar	Leerling is niet aanspreekbaar
Leerling werkt wel mee	Geen fysieke ingreep nodig	Geen fysieke ingreep nodig. Kans op ingrijpen is aanwezig.
Leerling werkt niet mee	Door communicatie en proportioneel fysiek ingrijpen tot meewerken bewegen.	Fysiek ingrijpen. Contact blijven zoeken.

Aanpak:

- het personeelslid beoordeelt of er sprake is van een onveilige situatie.
- het personeelslid beoordeelt of fysiek ingrijpen nodig is.
- het personeelslid handelt volgens de uitgangspunten

Afhandeling:

- de leerling wordt afgezonderd van de groep
- de leerling wordt tot rust gebracht.
- in samenspraak met de teamleider of degene die hem vervangt zal er oog zijn voor en zullen er acties worden ondernomen richting:
 - de leerling zelf (opvang en gesprek en waar nodig maatregel)
 - betrokken anderen (opvang, gesprek en waar nodig maatregel)
 - getuigen (opvang, verhaal notuleren)
 - personeelsleden die betrokken waren bij het conflict (opvang, gesprek, verhaal notuleren)
 - de ouders/verzorgers (mentor of leidinggevende neemt contact op om ouders op de hoogte te brengen van het incident en afspraken over het vervolg te delen).

Stappenplan voor personeelsleden na het fysiek ingrijpen

- Als er sprake is van fysiek ingrijpen, wordt dit zo snel mogelijk gestopt wanneer er geen gevaar meer is voor de leerling of omstanders.
- Roep direct een collega of laat een leerling een collega halen.
- Het personeelslid meldt direct na het incident aan een leidinggevende dat er sprake is geweest van fysiek ingrijpen. Deze leidinggevende neemt de leiding over de vervolgstappen en eerste opvang.
- Waar nodig zal de leidinggevende contact opnemen met de politie

(contactpersoon Corine Visser, wijkagent voor scholen, 06-53577267)

De leidinggevende volgt verder het protocol.

- De betrokken personeelsleden documenteren het incident en manier van ingrijpen in Magister onder “incidenten”.
- Er wordt door de leidinggevende of de mentor op dezelfde dag contact opgenomen met de ouders van de betrokken leerling om het incident te bespreken en afspraken door te nemen.

Klachten:

Op dit protocol is de klachtenregeling van het Technisch College Velsen en het Maritiem College IJmuiden van toepassing.

Training en voorlichting

Personeelsleden hebben een cursus gehad in toezicht houden en gepast ingrijpen. Personeelsleden die deze cursus niet gevolgd hebben mogen dit alsnog doen.

Relevante wettelijke kaders

Scholen moeten erop toezien dat leerlingen zichzelf of anderen geen schade toebrengen, vanwege de zorgplicht van scholen voor leerlingen. Dit vloeit voort uit o.a. de Arbowet, cao's en het Burgerlijk Wetboek. Wanneer de school tekort schiet, is deze aansprakelijk te stellen. Niet ingrijpen kan dan ook verwijtbaar zijn.

- Artikel 11 van de Grondwet, het recht op lichamelijke integriteit: “Iedereen heeft behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam.”
- Iemand opsluiten (bijv. apart zetten in een klaslokaal dat op slot gaat) is strafbaar onder artikel 282 van het Wetboek van Strafrecht: je mag iemand niet van zijn vrijheid beroven.
- Artikel 41 van het Wetboek van Strafrecht ofwel de strafuitsluitingsgrond noodweer: “Niet strafbaar is hij die een feit begaat, geboden door noodzakelijke verdediging van eigen of anders lijf, eerbaarheid of goed tegen ogenblikkelijke, wederrechtelijke aanranding.”

Voor verdere informatie:

<https://www.schoolveiligheid.nl/po-vo/kennisbank/fysiek-ingrijpen-naar-leerlingen/>